

Izazovi razvoju cikloturizma u Karlovačkoj županiji

Brezović, Lucija

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:414047>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Lucija Brezović

IZAZOVI RAZVOJU CIKLOTURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2016.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Lucija Brezović

IZAZOVI RAZVOJU CIKLOTURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Osnove specifičnih oblika turizma

Mentor: Mateja Petračić, dipl.oec.

Matični broj studenta: 0618612035

Karlovac, prosinac 2016.

SAŽETAK

U radu se prikazuje sadašnje stanje cikloturizma na području Karlovačke županije te se analiziraju daljnje mogućnosti razvoja cikloturizma na tom području. Cikloturizam spada u rastuće oblike turističke aktivnosti i predstavlja jedan od turističkih proizvoda sa najvećom perspektivom razvoja. Trend rasta cikloturizma podržan je sve izraženijim potrebama turista za aktivnim i zdravim te okolišno odgovornim odmorom. Karlovačka županija bogata je prirodnim i antropogenim turističkim resursima koji privlače velik broj turista. U praktičnom dijelu rada opisuju se biciklističke rute na području Karlovačke županije. Svaka od ruta nudi svoj specifičan doživljaj upotpunjen ugostiteljskom ponudom. Rute uglavnom prate manje prometne lokalne ceste, a prolaze predivnim krajolicima i dotiču vrijednu povijesno kulturnu baštinu. Potencijal za razvoj cikloturizma u Karlovačkoj županiji je velik, a proizlazi iz značajki prostora, odnosno atrakcijske osnove županije.

Ključne riječi: cikloturizam, biciklističke rute, Karlovačka županija

SUMMARY

This final project represents the current state of cycle tourism in the county of Karlovac; moreover, further opportunities for development of cycle tourism in that region are being analysed. Cycletourism is one of the growing forms of tourist activities and it is one of the tourist commodities with the highest potential for further development. The growing trend of cycle tourism is sustained through more and more emphasized requirements of tourists to have an active, healthy and at the same time environmentally friendly vacation. The county of Karlovac is pretty rich with natural and anthropogenic tourism resources which attract a large number of tourists. The practical part of this final project describes cycling routes in the Karlovac county. Every one of them offers specific experience accompanied by gastronomic offerings. The routes mostly follow local roads with less congestion and they extend through beautiful landscapes including precious historical and cultural heritage. The development potential of cycle tourism in the Karlovac county is great and it derives from characteristics of region, more specifically, its natural, cultural and historical heritage.

Keywords: cycle tourism, cycling routes, the county of Karlovac

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	1
1.3. Struktura rada	2
2. OBILJEŽJA KARLOVAČKE ŽUPANIJE	3
2.1. Turistički resursi Karlovačke županije	4
2.1.1. Prirodni turistički resursi.....	4
2.1.1.1. Klimatski turistički resursi.....	4
2.1.1.2. Hidrogeografski turistički resursi.....	5
2.1.1.3. Biogeografski turistički resursi	5
2.1.1.4. Geomorfološki turistički resursi	6
2.1.2. Antropogeni turistički resursi.....	7
2.1.2.1. Kulturno – povijesni turistički resursi.....	7
2.1.2.2. Etnosocijalni turistički resursi.....	9
2.1.2.3. Umjetnički turistički resursi.....	9
2.1.2.4. Manifestacijski turistički resursi	10
3. DEFINIRANJE CIKLOTURIZMA.....	11
3.1. Profil cikloturista	12
3.1.1. „Bike and bed“ smještaj za cikloturiste.....	14
3.1.2. Sustav javnih bicikala.....	15
3.1.3. Bike parkovi	16
4. BICIKLISTIČKA INFRASTRUKTURA	17
4.1. Funkcionalne kategorije za određivanje mreže biciklističkih ruta	18
4.2. EuroVelo – Europska mreža biciklističkih ruta.....	18
5. BICIKLISTIČKE RUTE NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE.....	19

5.1.	Biciklistička ruta na području Karlovca	20
5.2.	Biciklistička ruta na području Duge Rese	21
5.3.	Biciklistička ruta na području Ozlja	23
5.3.1.	Ozaljsko- Vivodinska vinska cesta	24
5.4.	Biciklistička ruta na području Slunja.....	25
5.5.	Biciklistička ruta na području Ogulina.....	27
6.	ANALIZA I PERSPEKTIVE RAZVOJA CIKLOTURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI	28
6.1.	Analiza sadašnjeg stanja razvijenosticikloturizma u Karlovačkoj županiji	28
6.2.	Analiza turističkog prometa Karlovačke županije.....	30
6.3.	Promocija cikloturizma u Karlovačkoj županiji	33
6.4.	SWOT analiza.....	34
7.	ZAKLJUČAK	36
	LITERATURA.....	37
	POPIS ILUSTRACIJA.....	39
	POPIS TABLICA.....	40

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet rada je cikloturizam na području Karlovačke županije. Cikloturizam se može definirati kao turizam posebnih interesa kod kojeg je vožnja biciklom važan motiv odlaska na turističko putovanje, bilo da se bicikl koristi kao glavno prijevozno sredstvo za dolazak do destinacije ili se radi o rekreativnom korištenju bicikla tijekom boravka turista u destinaciji. Cikloturizam spada u rastuće oblike turističkih aktivnosti i predstavlja jedan od turističkih proizvoda s najvećom perspektivom razvoja. Karlovačka županija, kao i veći dio kontinentalne Hrvatske predstavlja dominantno ruralno područje u kojem turizam u prošlosti nije imao veliki gospodarski značaj. Međutim, u zadnjih par godina dolazi do podizanja razine društvene svijesti o značenju turizma. Cikloturizam je važan segment turističke ponude koji veliki razvojni potencijal ima na ekološki očuvanim područjima, te ga je istodobno moguće uspješno integrirati s drugim tipovima turističke ponude kao npr. ruralnim turizmom, „zelenim“ turizmom, vinskim turizmom i slično. Atraktivan i raznolik prirodni okoliš, povoljna klima tijekom cijele godine, bogata kulturno –povijesna baština, blizina velikih tržišta, te mnoštvo cesta s manjim intenzitetom motornog prometa i puteva pogodnih za kretanje bicikala pružaju Hrvatskoj brojne komparativne prednosti za razvoj cikloturizma. Cilj završnog rada je iznijeti opće podatke o cikloturizmu, prikazati sadašnje stanje cikloturizma u Republici Hrvatskoj i Karlovačkoj županiji, te iznijeti činjenice bitne za daljnji razvoj cikloturizma na području Karlovačke županije.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Podaci izneseni u završnom radu prikupljeni su proučavanjem i analiziranjem različitih knjiga, članaka te internetskih stranica. Metode koje su korištene prilikom izrade rada su metoda analize i sinteze, komparativna metoda, te metoda istraživanja za stolom. Tijekom izrade rada nastojalo se obrađivati što novije podatke.

1.3.Struktura rada

Rad se sastoji od 7 cjelina. Prvo poglavlje je uvod gdje se prikazuje predmet i cilj rada, izvori podataka i metode istraživanja, te struktura rada. U drugom poglavlju opisuju se obilježja Karlovačke županije te njeni turistički resursi. U trećem poglavlju definira se pojam cikloturizma i cikloturista. Četvrto poglavlje govori o biciklističkoj infrastrukturi. U petom poglavlju opisuju se biciklističke staze na području Karlovačke županije. U šestom poglavlju govori se o analizi i perspektivi razvoja cikloturizma u Karlovačkoj županiji. Sedmo poglavlje je zaključak u kojem se donose rezultati i spoznaje do kojih se je došlo pisanjem rada.

2. OBILJEŽJA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Karlovačka županija nalazi se u Središnjoj hrvatskoj na površini od 3.622 km². Zahvaljujući svom tranzitnom, prometnom i geostrateškom položaju jedna je od najvažnijih županija. U Karlovcu je sjecište i čvorište najvažnijih prometnica koje povezuju Europu s Jadranskom obalom. Administrativno, političko, gospodarsko, kulturno i sportsko središte županije je grad Karlovac. Karlovačka županija graniči sa dvije susjedne države: Republikom Slovenijom i Republikom Bosnom i Hercegovinom, a u doticaju je sa četiri županije: Zagrebačkom, Sisačko-moslavačkom, Primorsko-goranskom i Ličko-senjskom županijom. Karlovačka županija obuhvaća pet gradova: Karlovac, Duga Resa, Ogulin, Ozalj i Slunj.

Slika1. Karlovačka županija

Izvor: Academia <https://www.academia.edu/> (18.10.2016.)

Klima u Karlovcu je umjerenom kontinentalna sa vrućim ljetima i hladnim zimama sa snijegom. Karlovac leži na četiri rijeke, Kupi, Mrežnici, Korani i Dobri koje tijekom cijele godine oduševljavaju i inspiriraju brojne posjetitelje. Planinski putevi i staze, biciklističke staze, špilje, rijeke i mnoge druge prirodne vrijednosti ovog područja pružaju neograničene mogućnosti odmora i rekreacije i čine prostor Karlovačke županije jednim od najzanimljivijih krajeva Hrvatske.

2.1. Turistički resursi Karlovačke županije

Turistički resursi definiraju se kao prirodna ili antropogena dobra koja se mogu gospodarski iskoristiti te su dio razvojnih čimbenika destinacije, što temeljem svojih atraktivnosti omogućavaju komparativnu ili konkurentsku prednost na turističkom tržištu.¹ Turistički resursi klasificiraju se prema svom nastanku u dvije skupine:

- 1) Prirodne turističke resurse,
- 2) Antropogene turističke resurse

Da bi se razvio turizam na nekom području ono mora posjedovati prirodne i antropogene resurse visokog stupnja privlačnosti, koji svojim karakteristikama mogu privući određeni segment turističke potražnje i omogućiti turističku i ekonomsko-turističku valorizaciju tog prostora.

2.1.1. Prirodni turistički resursi

Prirodni turistički resursi su svi prirodni elementi i faktori visokog stupnja privlačnosti koji su odraz geografske sredine a mogu se turistički valorizirati. Skupinu prirodnih turističkih resursa čine geomorfološki, klimatski, hidrogeografski, biogeografski i pejzažni turistički resursi. Prirodni resursi jedan su od osnovnih motiva turističkih putovanja. Prema zadovoljavanju čovjekovih (turističkih) potreba, prirodni resursi u pravilu imaju rekreativna svojstva, odnosno utječu na fiziološke funkcije čovjeka (osvježenje, oporavak, odmor).²

2.1.1.1. Klimatski turistički resursi

Povoljna klima jedan je od najvažnijih čimbenika turističke privlačnosti nekog mjesta, regije ili veće prostorne jedinice. Klima je prosječno vrijeme u tijeku jedne godine. Po intenzitetu djelovanja klima je komplementaran turistički resurs, ali može i samostalno djelovati na privlačenje turista, obzirom na njena rekreativna svojstva. Na fiziološke osobine čovjeka,

¹Geić S., Menadžment selektivnih oblika turizma, Sveučilište u Splitu, Split 2001, str. 104.

²Bilen M., Turizam i prostor, Veleučilište u Karlovcu, 2006., str.40

osjećaj ugodnosti i opuštenosti posebno značenje i utjecaj imaju insolacija i temperature zraka, relativna vlažnost i oborine te vjetrovi, pri čemu sezonske varijacije imaju odlučujuće značenje u određivanju privlačnosti pojedinih klima i odabiru turističke destinacije. Klima u Karlovcu je umjereno kontinentalna sa vrućim ljetima i hladnim zimama sa snijegom. Proljeća i jeseni su duge i blage, te su samim time pogodne za razne aktivnosti na otvorenom.

2.1.1.2.Hidrogeografski turistički resursi

U Karlovačkoj županiji razvijena je hidrografska mreža i postoji veliki broj rijeka i potoka. Rijeke predstavljaju jednu od temeljnih privlačnosti za dolazak i boravak turista u destinaciji. Grad Karlovac gotovo svima poznat je kao grad na četiri rijeke, a to su: Korana, Kupa, Dobra i Mrežnica. Sve četiri rijeke iznimno su čiste i ljeti pogodne za kupanje. Na rijeci Korani registrirano je prvo riječno kupalište u Hrvatskoj pod nazivom Foginovo kupalište. Foginovo se nalazi gotovo u centru grada te je ljeti glavno okupljalište mnogih karlovčana. Na sve četiri rijeke bezbroj je kupališta. Veća kupališta imaju ugostiteljsku ponudu, sportska igrališta i najam kanua. Kupa, Korana, Dobra i Mrežnica idealne su rijeke za rafting, kanuingi kajak. Dobra je najuzbudljivija rijeka za rafting, spust do mosta u Trošmariji izazov je za sve ljubitelje divljih voda. Korana je mirnija te privlači ljubitelje mirnih voda. Mrežnica je najpogodnija za kanuiste koji dok veslaju mogu uživati u njenoj plavozelenoj boji, sedrenim slapovima, otočićima i rukavcima. Kupa je najduža karlovačka rijeka, odlična je za višednevna spuštanja, uz kamping na obalama. Uz mnoštvo voda Karlovačka županija je među najprivlačnijim odredištima ribolovnog turizma u Hrvatskoj. Vodama koje se nalaze na području Grada Karlovca gospodari klub športskih ribolovaca „Korana“.

2.1.1.3.Biogeografski turistički resursi

Od ukupne površine grada Karlovca 34,05% su površine pod šumama. Šume kao prirodni resursi važne su za razvoj lovnog turizma te za održavanje ekoloških sustava. Velike površine pod šumom, obilje vode, raznolikost staništa, očuvanost okoliša te veliki dijelovi ruralnih područja predstavljaju dobru osnovu za razvoj lovstva. Na području grada Karlovca nalazi se 11 lovišta, glavne vrste divljači u tim lovištima su srna, zec, divlja svinja, fazan i divlja patka.

U lovištima se nalazi 6 lovačkih kuća, te niz drugih objekata kao što su hranilišta za životinje, čeke, nadstrešnice, prelazi, lovne staze i drugo. Grad je bogat zelenim površinama, parkovima i šetnicama. U gradu Karlovcu nalazi se nekoliko zaštićenih područja: Cret Banski Moravci, Vrbanićev perivoj i Marmontova aleja. Cret Banski Moravci s okolnom šumom proglašen je posebno zaštićenim objektom prirode kao posebni botanički i faunistički rezervat 1967. godine. Cretovi su močvarne zajednice na kojima dominiraju mahovine. U hrvatskoj spadaju u najrjeđa i najugroženija staništa. Vrbanićev perivoj prepoznatljiv je motiv Karlovca. Park je osmišljen tako da predstavlja mali botanički vrt na otvorenom. Nalazi se na jugoistočnom dijelu grada, između rijeke Korane i karlovačke „Zvijezde“, i dio je poznatog rekreacijskog dijela na lijevoj obali Korane. U školpu perivoja nalazi se šetnica sa zasađenim drvoredima divljeg kestena. U nekim dijelovima parka nalaze se table na kojima se opisuju vrste drveća i životinja u perivoju. Marmontova aleja smještena je u zapadnom dijelu grada Karlovca na Dubovcu. Aleja je pravilni nasad drvenastih vrsta, podjednakih dimenzija posađenih na jednakom razmaku. Spomenik parkovne arhitekture Marmontova aleja zaštićen je 1968. godine.

2.1.1.4. Geomorfološki turistički resursi

Pod geomorfološkim resursima razumijevamo sve reljefne raznolikosti i bogatstva površinskih i podzemnih oblika zemlje nastalih kao rezultat djelovanja endogenih pokreta i egzogenog modeliranja.³ U geomorfološke resurse ubrajaju se planine, pećine, špilje i krški oblici. U Karlovačkoj županiji zaštićeni geomorfološki resursi su: Špilja Vrlovka, Klek i Baraćeve Špilje. Špilja Vrlovka nalazi se u Kamanju nedaleko od Ozlja, uz samu obalu rijeke Kupe. Zaštićena je kao geomorfološki spomenik 1962. godine. Ukupna dužina istraženog dijela špilje iznosi 400m. Područje Kleka zaštićeno je 1971. godine. Stijene Kleka, Klečice i Pećnika bogato su nalazište tercijarne flore. Ovo područje ističe se iznimnom krajobraznom vrijednošću. Velika vizualna eksponiranost i prepoznatljiv oblik vidljivi su s velikog područja županije. Baraćeve špilje nalaze se u istočnom dijelu općine Rakovica. Na tom području nalaze se tri špilje: Gornja, Donja i Nova Baraćeve špilja.

³ Ibidem, str.47.

2.1.2. Antropogeni turistički resursi

Antropogenim resursima nazivaju se sve pojave, objekti, procesi i događanja, koja kod čovjeka stvaraju potrebu za kretanjem da bi zadovoljio svoje kulturne potrebe. To su sadržaji za koje su vezani atributi estetskog i znamenitog, a stvorili su ih narodi ili etničke skupine u davnoj ili bliskoj prošlosti. Možemo ih podijeliti na kulturno – povijesne, etnosocijalne, umjetničke i manifestacijske resurse. Kulturni resursi obuhvaćaju materijalnu i nematerijalnu kulturno-povijesnu baštinu koja se može privesti svrsi u kulturnom turizmu nekog područja i gospodarski iskoristiti (valorizirati).

2.1.2.1. Kulturno – povijesni turistički resursi

U kulturno-povijesne turističke resurse ubrajaju se sačuvani ostaci prošlih civilizacija, spomenici i pojedini objekti, urbanističke cjeline i umjetnička ostvarenja u kiparstvu i slikarstvu. Među spomenicima kulture nacionalnog značenja istaknutu važnost u Karlovcu ima povijesna urbanistička cjelina „Zvijezda“. Grad Karlovac osnovan je 13. Srpnja 1579.godine, građen je po zamisli idealnog renesansnog grada u obliku šesterokrake zvijezde sa središnjim trgom i ulicama koje se sijeku pod pravim kutom. Zvijezda je jedan od najznačajnijih simbola grada Karlovca i predstavlja izniman turistički resurs s velikim potencijalom da u budućnosti bude jedan od glavnih turističkih atrakcija grada. U Zvijezdi se nalazi glavni gradski trg, Trg bana Josipa Jelačića, a na njemu se nalazi zavjetni „Kružni pil“ s likom Bogorodice, izgrađen nakon epidemije kuge 1691.godine. U središtu trga nalazi se zdenac ukrašen alegorijskim prikazima rijeka. Tradicionalno svake godine na trgu se održava rođendanski bal grada Karlovca 13.srpnja.

U Karlovačkoj županiji sačuvani su brojni stari gradovi, a to su: Ozalj, Bosiljevo, Ogulin, Dubovac, Ribnik i Novigrad. Stari grad Ozalj smješten je na stijeni iznad rijeke Kupe. U stari grad Ozalj ulazi se preko drvenog mosta koji je 1821.godine bio pomičan. Na unutrašnjim zidovima dvorca očuvane su vrijedne freske vjerskog sadržaja, kao i natpisi na glagoljici i latinici, a u dvorištu se nalazi povijesni grb svih Frankopana, koji prikazuje dva lava kako lome kruh. Stari grad Ozalj pripada prvoj spomeničkoj kategoriji i u njemu se nalazi Zavičajni

muzej, u kojem je prikazana široka povijest dviju najpoznatijih hrvatskih obitelji, Zrinskih i Frankopana.

Slika 2. Stari grad Ozalj

Izvor: Pinterest, www.pinterest.com (31.10.2016.)

Stari grad Bosiljevo smješten je na uzvisini uz povijesnu Karolinsku cestu, a sagradili su ga Frankopani u 15.stoljeću. dvorac je uz raskrižje autoceste jedan od glavnih razvojnih resursa općine. Uređen i dobro opremljen dvorac može biti poticaj značajnom turističkom razvoju. Nažalost stari grad Bosiljevo nije turistički iskorišten zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa. Frankopanski kaštel je renesansna utvrda u gradu Ogulinu. Kaštel je sagrađen u blizini Đulina ponora, koji je ponor rijeke Dobre u središtu Ogulina. Danas je u Kaštelu Zavičajni muzej otvoren 1967.godine, koji ima nekoliko zbirki: arheološku, etnografsku, starog- oružja, spomen sobu Ivane Brlić Mažuranić, planinarsko-alpinističku, te izložbu akademskog slikara Stjepana Galetića podrijetlom iz Ogulina. Stari grad Dubovac jedan je od najznačajnijih kulturno-povijesnih spomenika grada Karlovca i predstavlja prepoznatljiv simbol grada. Spada među najljepše i najbolje sačuvane spomenike feudalnog graditeljstva u Hrvatskoj. Uvršten je u popis nepokretnih kulturnih dobara najviše kategorije. Danas je turističko odredište. Dubovac predstavlja idealnu lokaciju za različita događanja te smještanje raznih kulturnih i ugostiteljskih sadržaja. Na njemu se nalazi vidikovac i stalna muzejska izložba na najvišoj kuli. Na starom gradu Dubovcu godišnje se odvija preko 25 festivala i manifestacija, kao na primjer: Sajam vlastelinstva Dubovac, Filmska revija mladeži, Karlstadt festival. Dubovac svake godine postaje sve popularnija i posjećenija destinacija. Stari grad

Ribnik rijedak je primjer nizinske vodene utvrde, tadašnji stanovnici mogli su u slučaju opasnosti zatvoriti korito potoka, čime bi nastao ribnjak, a utvrda bi postala otok. Na utvrdu su očuvani brojni gotički i renesansni detalji, kao što su prozori, dovratnici i strijelnice. Od 2002. godine Stari grad Ribnik u privatnom je vlasništvu, iako su vlasnici najavljivali gradnju muzeja koji bi bio otvoren za javnost, to se nije realiziralo, te stari grad i dalje propada. Stari grad Novigrad nalazi se uz rijeku Dobru i povijesnu cestu Karolinu. Prije dvadesetak godina počela je njegova obnova i rekonstrukcija, obnovljena je južna kula s vidikovcem i zidine. Osim utvrde, Novigrad na Dobri krasi kameni most preko Dobre, dužine 122 metara. Most je složen od klesanih kamenih blokova sa deset otvora i zidanom ogradom.

2.1.2.2. Etnosocijalni turistički resursi

Grupa etnosocijalnih turističkih resursa obuhvaća čitav spektar materijalne i duhovne kulture nekog naroda, to su: narodne igre, pjesme, običaji, narodne nošnje i rukotvorine. Od folklorne baštine u Karlovačkoj županiji ističe se bogatstvo tradicionalnih narodnih običaja, bogatstvo narodnih nošnji i folklornih plesova koje njeguju kulturno umjetnička društva. Po tradicionalnim običajima i narodnoj nošnji u pokupskom stilu izdvajaju se naselja karlovačkog Pokuplja. Narod toga kraja ponosan je na svoje običaje, narodnu nošnju i folklor pa ih njeguje u kulturno-umjetničkim društvima.

2.1.2.3. Umjetnički turistički resursi

Umjetničke turističke resurse čine kulturne i vjerske ustanove. Od kulturnih i vjerskih ustanova u Karlovcu iznimnu važnost ima nacionalno svetište Svetog Josipa na Dubovcu, crkva Majke Božje Snježne na Dubovcu, crkva Presvetog Trojstva i Franjevački samostan u samome centru Karlovca, Pavlinski samostan u Kamenskom, te župna crkva Svetog Ivana Krstitelja u Rečici. U Karlovcu se nalazi vojni kompleks Turanj koji je u ingerenciji Gradskog muzeja. U gradu Karlovcu nalazi se nekoliko galerija: galerija Vjekoslav Karas, galerija Zilik i galerija Ulak, te gradsko kazalište Zorin Dom Karlovac.

2.1.2.4. Manifestacijski turistički resursi

Manifestacijski turistički resursi značajno povećavaju stupanj atraktivnosti turističkog mjesta, regije ili zemlje i time obogaćuju sadržaj boravka turista i stvaraju mogućnost veće potrošnje turista. Neka od društvenih događanja u gradu Karlovcu su: prvosvibanjska biciklijada, proljetne promenade, Dani piva, Ivanjski krijes, međunarodni festival folkloru i mnogi drugi događaji. Tradicionalna biciklijada u gradu Karlovcu održava se 1. svibnja svake godine na Međunarodni praznik rada. Biciklijada kreće iz tri grada: Karlovca, Duge Rese i Ozlja. Vozi se do Grduna gdje se nakon dolaska održava druženje svih sudionika. Na biciklijadi sudjeluje veliki broj građana, biciklistički kubovi i turisti iz raznih dijelova Hrvatske. Cilj biciklijade je promocija biciklizma, rekreacija i druženje. Proljetne promenade u gradu Karlovcu održavaju se vikendima u svibnju u centru grada. Program se odvija na najfrekventnijoj gradskoj promenadi, Šetalištu dr. Franje Tuđmana. Svaki vikend tijekom cijelog mjeseca isprepleću se različiti događaji prilagođeni svim uzrastima koji privlače velik broj posjetitelja iz raznih dijelova Hrvatske. Najpoznatija manifestacija grada Karlovca i Karlovačke županije su Dani piva. Održavaju se svake godine krajem kolovoza i traju tjedan dana. Karlovački dani piva temelje se na dugogodišnjoj tradiciji pivarstva u Karlovcu. Stupanj atraktivnosti Dana piva je međunarodnog dometa, što znači da manifestaciju ne posjećuju samo karlovčani već i posjetitelji iz drugih županija i država.

3. DEFINIRANJE CIKLOTURIZMA

Počeci cikloturizma sežu u 19.stoljeće u Velikoj Britaniji, dok su danas najznačajnije destinacije Francuska, Velika Britanija, Austrija, Njemačka i zemlje Beneluxa. U Hrvatskoj se biciklizam prvi put spominje krajem 19.stoljeća kad je osnovan prvi biciklistički savez. Cikloturizam⁴ se može definirati kao turizam posebnih interesa kod kojeg je vožnja biciklom važan motiv odlaska na turističko putovanje, bilo da se bicikl koristi kao glavno prijevozno sredstvo za dolazak do destinacije ili se radi o rekreativnom korištenju bicikla tijekom boravka turista u destinaciji. Glavni motiv putovanja cikloturista je aktivno ili pasivno sudjelovanje u biciklizmu. Oblike cikloturizma definira dužina trajanja odmora, pa se tako razlikuje:⁵

- 1) Jednodnevni cikloturizam – najčešći oblik cikloturizma, karakterističan za domaće turiste, odnosno dnevne izletnike
- 2) Odmorišni cikloturizam – oblik cikloturizma u kojem je biciklizam jedna od aktivnosti turista tijekom odmora
- 3) Aktivni cikloturizam - biciklizam je glavni motiv putovanja.

Cikloturizam se može promatrati kao jedan podsegment „mekog“ avanturizma, koji osim biciklizma uključuje hodanje i šetanje, ribolov, jahanje te fizički manje zahtjevne sportove na vodi. Temelji se na očuvanoj prirodi, kulturno – povijesnoj baštini te visokom stupnju ekološke svijesti. Cikloturizam povezuje ljude, predstavlja slobodnu kretanja i odlučivanja, te omogućuje cikloturistima da budu dio krajolika kojim se kreću.

⁴Ministarstvo turizma Republike Hrvatske „Akcijski plan razvoja cikloturizma“
http://www.mint.hr/UserDocsImages/151014_AP_cikloturizam.pdf (17.10.2016.)

⁵Ibidem

3.1. Profil cikloturista

Cikloturist je osoba kojoj je motiv relaksacija i opuštanje, zdrav život i boravak u prirodi. Cikloturiste možemo podijeliti na dvije glavne kategorije: Oni koji iznajmljuju bicikl na određenoj destinaciji (jednodnevni izleti) i oni koji koriste bicikl na putovanjima kao glavno prijevozno sredstvo.⁶

Slika 3. Cikloturisti

Izvor: Biker <http://www.biker.hr/naslovnica/vijesti/zelimo-li-cikloturizam-ili-ne.html>
(31.10.2016.)

Prema procjenama UNWTO-a u Europi trenutno postoji više od 60 milijuna aktivnih biciklista, 60% muškaraca i 40% žena, različitih dobnih skupina. Oko 90% cikloturističkih putovanja je organizirano samostalno, a samo 10% putem turističkih posrednika. Cikloturisti pripadaju skupini srednje i visoko obrazovanih turista. Najčešće putuju u paru (50%), oko 30% cikloturista dolazi u skupini od 3 do 5 ljudi, a preostalih 20% su samci. Skoro 60% cikloturista promijeni smještaj nekoliko puta za vrijeme putovanja, dok oko 40% boravi u jednoj destinaciji. Cikloturisti u prosjeku troše oko 53 eura dnevno uključujući i smještaj, dok jednodnevni posjetitelji u prosjeku troše oko 16 eura dnevno. Većina cikloturista je od 35 do 60 godina, u dobroj su fizičkoj formi i zanima ih cijela turistička ponuda. Cikloturisti uglavnom koriste lokalnu trgovačku i ugostiteljsku ponudu, zbog čega im je važna njena raspoloživost i kvaliteta.⁷

⁶Ministarstvo turizma Republike Hrvatske „Akcijski plan razvoja cikloturizma“
http://www.mint.hr/UserDocsImages/151014_AP_cikloturizam.pdf (17.10.2016.)

⁷ Ibidem

Tablica 1. Tržište cikloturista prema osnovnim varijablama

Segment	Demografske značajke	Učestalost putovanja	Udaljenost	Motivacija	Lokacija
Povremeni Cikloturisti	-Mladi -Obitelji s djecom -55+	-nekoliko puta godišnje	-kratke staze(30-40km po danu) - 1-2 sata vožnje	-zabava i rekreacija - obiteljsko druženje	- rute blizu mjesta stanovanja
Cikloturisti koji preferiraju kratke staze	-Zrela dob -Obitelji s djecom	-tjedne vožnje -mjesečne vožnje	-30-40km po danu	-zabava i rekreacija -obiteljsko druženje	-rute blizu mjesta stanovanja - organiziran a putovanja
Cikloturisti koji preferiraju duge staze	-zrela dob -obitelji s odraslom djecom -samci	-tjedne vožnje -mjesečne vožnje	-65-100km dnevno	-zabava i rekreacija -upoznavanje novih staza	-dobro održavane rute -duža organiziran a putovanja
Profesionalni i cikloturisti	-mladi i srednja dob -grupe ili samci	-redovni treninzi i vožnje	-100-160km po danu	-zabava i rekreacija - natjecateljski izazov	-dobro održavane rute -duža organiziran a putovanja -izazovne rute

Izvor: Ministarstvo turizma Republike Hrvatske

http://www.mint.hr/UserDocsImages/151014_AP_ciklotuirizam.pdf (17.10.1016.)

Iz tablice se može vidjeti da su cikloturisti podijeljeni u četiri skupine. Povremeni cikloturisti su dnevni izletnici i rekreativci koji preferiraju kraće biciklističke rute u blizini svog smještajnog objekta. To su većinom mlade odrasle osobe, obitelji s djecom i zrele odrasle osobe koje odlaze na kratke obilaske sa prijateljima, obitelji i djecom. Učestalost njihovih putovanja nije česta, bicikl voze nekoliko puta godišnje. Važno im je da su rute atraktivne i s malo automobilske prometa. Cikloturisti koji preferiraju kraće staze uključuju osobe koje za cikloturistička putovanja ne uzimaju uvijek mjesto boravka, nego neku drugu lokaciju do koje bicikl prevoze automobilom, ili ga iznajmljuju na licu mjesta. Bicikl voze na tjednoj i mjesečnoj bazi. Važna im je atraktivnost ruta i postojanje kvalitetnih ugostiteljskih i servisnih sadržaja u prostoru. U skupinu cikloturista koji preferiraju duge staze ubrajaju se odrasle osobe i umirovljenici koji preferiraju vožnju s odraslom djecom. Bicikl voze na tjednoj bazi, a na vožnju se odlučuju zbog fitnessa i rekreacije, te osjećaja uživanja. Za cikloturiste koji preferiraju duge staze bitno je postojanje dugih (najmanje 100km) dobro uređenih i atraktivnih ruta. Bitna im je ponuda smještaja prilagođenog cikloturistima i ponuda kvalitetnih ugostiteljskih usluga i servisnih sadržaja. Profesionalni cikloturisti su mlade osobe i osobe srednje dobi. Bicikl voze redovno, svakodnevno treniraju i održavaju kondiciju. Bitni su im isti uvjeti kao i cikloturistima na duge staze, ali veću pozornost obraćaju na kvalitetu smještaja i na intenzitet automobilske prometa. Pažnju pridodaju povoljnim klimatskim uvjetima, osobito izvan ljetne sezone.

3.1.1. „Bike and bed“ smještaj za cikloturiste

Posebna podvrsta kategorije ruralnog B&B (bed and breakfast) je Bike&Bed namijenjena ciljnoj skupini biciklista. Razvoj cikloturizma je dobra vijest za iznajmljivače privatnog smještaja. Iznajmljivači su sve svjesniji važnosti segmentacije turizma te u cikloturizmu vide značajan potencijal, pogotovo u unutrašnjosti Hrvatske. Poticanje stvaranja „bike&bed“ smještaja, moglo bi utjecati na brži razvoj cikloturizma i adekvatnog smještaja za ovaj segment turističkog tržišta. Sve više turista u Hrvatsku dolazi izvan sezone kako bi istražili sve njezine ljepote na dva kotača. Idealni vremenski uvjeti za cikloturiste su od veljače pa sve do studenog. Uz prilagodbe smještajne ponude, koja ne iziskuje velika financijska ulaganja, iznajmljivači mogu biti puni i do devet mjeseci u godini. Poznajući cikloturiste kao putnike sa nešto drugačijim potrebama i preferencijama, bike smještaj na jednom mjestu nudi

informacije i usluge po mjeri suvremenih biciklista. Prilikom odabira smještaja cikloturisti daju prednost smještajnim objektima prilagođenim njihovim potrebama, odnosno kapacitetima koji udovoljavaju „bike and bed“ standardima. Osnovni kriteriji za smještaj „bike and bed“ su:⁸ mogućnost prihvata cikloturista za samo jednu noć, osigurana prostorija pod ključem za besplatno ostavljanje bicikla po noći (po mogućnosti u prizemlju), prostor za sušenje odjeće i opreme, ponuda doručka ili mogućnost korištenja kuhinje, podjela ili prodaja biciklističkih karata i karata regije, mogućnost korištenja alata za jednostavne popravke, informacije o lokaciji, radnom vremenu i telefonskim brojevima najbližih mehaničara. U dodatnu ponudu ubraja se: iznajmljivanje kvalitetnih bicikala, mogućnost prijevoza prtljage iz prijašnjeg smještajnog objekta u sljedeći objekt, ponuda dnevnih biciklističkih ruta-izleta, rezervacija smještaja u sljedećem bike&bed smještaju, popis bike&bed smještaja u regiji, knjiga gostiju za bicikliste i ponuda rezervnih dijelova. Dodatnom ponudom u kampu smatraju se odvojene površine u kampu za nemotorizirane goste, travnate površine za šatore, te besplatno parkiranje za bicikle u vidokrugu šatora.

3.1.2. Sustav javnih bicikala

Riječ je o sustavu koji se zasniva na ekonomski i ekološki održivom sustavu mobilnosti koji pomaže u smanjenju prometnih gužvi, rješavanju problema parkiranja, pridonosi zaštiti okoliša, obogaćuje turističku ponudu i pozicionira destinaciju kao poželjnu cikloturističku destinaciju. U gradu Karlovcu postoji „nextbike“ sustav javnih bicikala. Prije prvog najma bicikla potrebno je aktivirati nextbike račun. Godišnja članarina iznosi 79,00kn, taj iznos može se odmah po uplati koristiti kao kredit za najam bicikla. Prvih 30 minuta dnevno korištenje bicikla je besplatno, a svaki sljedeći sat naplaćuje se 8kn.⁹ Privatni iznajmljivači, hoteli i hosteli u suradnji su s nextbike i nude mogućnost povoljnog turističkog obilaska, sve što treba je zatražiti nextbike karticu na recepciji i krenuti u razgledavanje grada. U Karlovcu se stanice javnih bicikala nalaze na tri mjesta: kod Šetališta dr. Franje Tuđmana, na tržnici i na Foginovom kupalištu.

⁸Moj bicikl <http://www.mojbicikl.hr/bike-bed/meniHR.asp?id=e> (17.10.2016.)

⁹Nextbike <http://www.nextbike.hr/hr/zagreb/> (17.10.2016.)

3.1.3. Bike parkovi

Pod uređenjem bike parkova misli se na izgradnju poligona za kretanje biciklista sa skakaonicama i raznim preprekama. Uređenje bike parkova važno je zbog pružanja dodatnih mogućnosti rekreacije za cikloturiste naviknute na takve sadržaje u razvijenim zemljama Europe.

Slika 4. Bike park

Izvor: Singletrackswww.singletracks.com (17.10.2016.)

Biciklistički parkovi u Hrvatskoj tek su u nastajanju. Hrvatska još nema nijedan bike park. Biciklistički klub Psunj započeo je projekt gradnje bike parka Psunj. Jedna od najznačajnijih točaka je brdo Omanovac, na 655m nadmorske visine, gdje počinje većina staza i gdje se nalazi planinarski dom u kojem postoji mogućnost smještaja posjetitelja bike parka. Inicijativa za gradnju parkova postoji i pojavilo se je nekoliko projekata koji bi jednog dana mogli postati pravi hrvatski biciklistički parkovi. Susjedne zemlje na biciklističkim parkovima već godinama jako dobro zarađuju, dok u Hrvatskoj još nisu prihvaćeni kao potencijalna turistička djelatnost.

4. BIKIKLISTIČKA INFRASTRUKTURA

Biciklistička infrastruktura u Hrvatskoj nije svugdje podjednako razvijena, međutim u većini dijelova je zapostavljen i ispod razine razvijenosti biciklističke infrastrukture u mnogim razvijenim europskim biciklističkim područjima. Izgradnja biciklističke infrastrukture u Hrvatskoj, pa tako i u Karlovačkoj županiji započela je tek prije desetak godina, i to većinom u gradovima.

Prvi korak u planiranju biciklističke infrastrukture je odabir vrste biciklističke infrastrukture poput traka, staza ili biciklističkih cesta. Biciklističku infrastrukturu čine: Biciklistička cesta, biciklistički put, biciklistička staza, biciklistička traka, biciklističko pješačka staza, cesta za mješoviti promet i biciklistička ruta.¹⁰ Biciklistička cesta je prometnica namijenjena za promet bicikala, s izgrađenom i uređenom kolničkom konstrukcijom izvan profila ceste i označena odgovarajućom prometnom signalizacijom. Biciklistički put je prometnica namijenjena za promet bicikala bez izgrađene odvojene kolničke konstrukcije i označena odgovarajućom prometnom signalizacijom. Biciklistički put izvodi se od šljunka i sličnih materijala. Biciklistička staza je prometnica namijenjena za promet bicikala, izgrađena odvojeno od kolnika i označena odgovarajućom prometnom signalizacijom. Biciklistička staza može biti izvedena kao jednosmjerna ili dvosmjerna. Biciklistička traka je dio kolnika namijenjen za promet bicikala, označen odgovarajućom prometnom signalizacijom. Biciklistička traka je od prometne trake odvojena razdjelnom crtom. U pravilu je namijenjena jednosmjernom prometu biciklista i izvodi se uz desni rub kolnika. Biciklističko-pješačka staza je prometna površina namijenjena za kretanje biciklista i pješaka, izgrađena odvojeno od kolnika i označena odgovarajućom prometnom signalizacijom. Cesta za mješoviti promet je prometna površina po kojoj se zajednički odvija biciklistički i motorni promet. Biciklistička ruta je pravac kojim se vodi biciklistički promet i koja je označena propisanim prometnim znakom. Biciklističku rutu čine biciklističke prometnice i ceste za mješoviti promet.¹¹

¹⁰Pravilnik o biciklističkoj infrastrukturi, Narodne Novine
<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/439893.pdf>, str.4 (08.10.2016.)

¹¹ Ibidem

4.1. Funkcionalne kategorije za određivanje mreže biciklističkih ruta

Biciklistička ruta je optimalni koridor za vođenje biciklističkog prometa, a definirana je glavnim točkama koje povezuje.

Funkcionalne kategorije biciklističkih ruta su:¹²

1. Rute državnog značenja: državne glavne rute i državne vezne rute

Označavaju se tekstualnom oznakom DG i DV, te broječanom oznakom. Rute državnog značenja u nadležnosti su Hrvatskih cesta d.o.o.

2. Rute županijskog značenja: županijske rute i lokalne rute

Označavaju se tekstualnom oznakom Ž i L, te broječanom oznakom. Rute županijskog značenja u nadležnosti su županijskih uprava za ceste, Grada Zagreba, gradova i općina.

4.2. EuroVelo – Europska mreža biciklističkih ruta

EuroVelo je projekt Europske biciklističke federacije putem kojeg se razvija mreža biciklističkih puteva Europom. Smisao EuroVelo mreže je omogućavanje biciklističkih putovanja cestama Europe. Petnaest glavnih pravaca nastalo je povezivanjem postojećih biciklističkih puteva, staza i cesta za motorni promet sa slabijim intenzitetom korištenja. Smisao EuroVelo mreže je poticanje ljudi na korištenje bicikla umjesto automobila na nekima od putovanja. Kroz Hrvatsku prolaze 4 EuroVelo pravca i obuhvaćaju Dunavsku rutu, Jadransku rutu, Jadran i Dravsku rutu. Prijedlog buduće trase EuroVelo mreže kroz Hrvatsku obuhvaća Karlovac-Pravac Letenje – Zagreb –Karlovac razvija se u Karlovcu na pravce Karlovac-Split i Karlovac-Rijeka tvoreći tako osnovu za biciklistička putovanja Hrvatskom. Atraktivnost područja kojima bi prolazila je izuzetna u europskim razmjerima: od Zagorskih baroknih objekata do Zagreba, od spleta četiriju rijeka Karlovačke županije do Nacionalnog parka Plitvička jezera, od Gorskog kotara i Velebita pa sve do Splita.¹³

¹² Pravilnik o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta <http://www.propisi.hr/print.php?id=12486> (08.10.2016.)

¹³ Moj bicikl http://mojbicikl.hr/hr/ukljuci_se/eurovelo.21.html (20.10.2016.)

5. BIKIKLISTIČKE RUTE NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Karlovačka županija nudi obilje mogućnosti za odmor u pokretu. Svaki biciklist, od rekreativaca do profesionalaca može pronaći stazu primjerenu svojim mogućnostima. Cikloturističke rute duge su od 30 do 100 kilometara, uz visinske razlike između najviše i najniže točke od 25 do 580 metara¹⁴. Rute uglavnom prate manje prometne lokalne ceste, uključujući povijesne ceste prema moru, Lujzijanu, Karolinu i Jozefinu, koje dotiču vrijednu kulturno – povijesnu baštinu. Uz ugodnu vožnju po rutama Karlovačke županije može se obići renesansna povijesna jezgra Karlovca, srednjovjekovna gradina Dubovac, Novigrad na Dobri, Ozalj, Bosiljevo, Tounj, Modruš, Ogulin, Slunj, Drežnik i Cetingrad, brojne kurije, kapelice i crkve. Vozeći bicikl ovim područjem mogu se upoznati četiri karlovačke rijeke: Dobra, Mrežnica, Kupa i Korana, vidjeti brojni slapovi, kameni mostovi, stara sela te srednjovjekovni dvorci. U Karlovačkoj županiji nalazi se 11 cikloturističkih ruta ukupne dužine 661 kilometar¹⁵. Svaka od ruta nudi specifičan doživljaj upotpunjen ugostiteljskom ponudom lokalnih restorana. Uzduž ruta može se naći smještaj u hotelima, motelima, kampovima i kod obitelji koje iznajmljuju sobe. U ovome dijelu biti će opisano 5 ruta koje prolaze gradovima u Karlovačkoj županiji, a to su : Karlovac, Duga Resa, Ozalj, Slunj i Ogulin.

¹⁴Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/files/file/brochures/cycling-with-soul-hr.pdf> (17.10.2016.)

¹⁵ Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/hr/sto-raditi-vidjeti/aktivni-odmor/cikloturizam/> (17.10.2016.)

5.1. Biciklistička ruta na području Karlovca

Dužina rute Karlovac iznosi 39 kilometara, a visinska razlika je 216 metara. Tip staze je kružna ruta.¹⁶

Slika 5. Biciklistička ruta Karlovac

Izvor: Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr> (17.10.2016.)

Vožnja počinje prolaskom kroz staru gradsku jezgru Karlovca koja ima oblik šesterokrake zvijezde okružene srednjovjekovnim šančevima. Nakon prijelaza mosta na rijeci Kupi prolazi se prigradskim naseljima i selima i dolazi se do mjesta Jaškovo. U Jaškovu se nalazi restoran Žganjer u kojem se mogu probati lokalni specijaliteti tog kraja. Restoran je spoj tradicije i modernih trendova. U sklopu restorana nalazi se hostel Ozalj koji je veliki iskorak i napredak za turističku ponudu Ozlja. Vožnja se nastavlja uskom asfaltnom cestom bez većeg prometa koja prati rijeku Dobru i vodi do Novigrada na Dobri. Prelaskom starog kamenog mosta započinje uspon prema utvrdi starog grada. Nakon sela Vučjak počinje spust prema staroj utvrdi Dubovac koja datira iz 13. stoljeća i dolazi se na početnu točku u Karlovac.

¹⁶ Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/files/file/brochures/cycling-with-soul-hr.pdf> (17.10.2016.)

5.2. Biciklistička ruta na području Duge Rese

Dužina rute Duga Resa iznosi 63 kilometara, podloga po kojoj se vozi je 87% asfalt, a 13% makadam. Visinska razlika je 116 metara, a tip staze je kružna ruta.¹⁷

Slika 6. Biciklistička ruta Duga Resa

Izvor: Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr> (17.10.2016.)

Početak rute je u Dugoj Resi, gradiću sa zanimljivom graditeljskom ostavštinom iz „zlatnog doba“ pamučne industrije s kraja 19. stoljeća, lijepim parkom i kupalištem na Mrežnici. Prolazi se centrom Duge Rese preko mosta na rijeci Mrežnici prema Belajskim Poljicama, podno Belajske Vinice. Biciklisti željni avanturističkog biciklizma i šumskog puta mogu se biciklom popeti na brijeg Vinicu (321 m n.m.) s izletištem i planinarskim domom „Mladen Polović“ te lijepim vidikovcem na grad Karlovac. Zatim slijedi vožnja do Banjskog Sela u čijoj se blizini nalazio utvrđeni srednjovjekovni grad Belaj, a prethodilo mu je prapovijesno željeznodobno naselje i gradina plemena Kolapijana, koje je ime dobilo po rijeci Kupa (Colapis) uz koju je živjelo. Vozeći se lokalnom prometnicom na kojoj gotovo da i nema prometa uživati ćete u netaknutoj prirodi, a pogled će vam pobjeći na dolinu rijeke Korane. U selu Leskovac Barilovački nalazi se barokna župna crkva Svetog Josipa, građena u vrijeme vojne kraljevine 1785. godine, jednostavnih i pravilnih oblika. U obližnjem Carevom Selu

¹⁷Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/files/file/brochures/cycling-with-soul-hr.pdf> (17.10.2016.)

sačuvano je nekoliko starih drvenih kuća. Vožnja se nastavlja prema Perjasici i Mateškom Selu, gdje se nalazi crkvice Svetog Jurja koju vrijedi razgledati jer zidovi rastu iz temelja koji su složeni od poklopaca i dijelova sarkofaga. Prolazeći kroz Generalski Stol vozi se glavnom prometnicom, cestom koju je izgradila austrijska vlast prije 225 godina i nazvala je Jozefina. Dolazi se do Zvečaja gdje se nalazi restoran „Zeleni kut“, omiljeno odredište većine izletnika. Zeleni kut poznat je po odličnoj gastronomskoj ponudi, ali i raznim mogućnostima aktivnog odmora. Restoran je smješten uz rijeku Mrežnicu i prekrasan slap, na čijoj se obali nalazi kupalište i sportsko – rekreacijska igrališta. S Jozefine se skreće na prijelaz preko rijeke Mrežnice kod Mrežničkog Briga. U Mrežničkom Brigu nalazi se izletnište autokampa „Slapić“. Autokamp se smjestio uz osebujno kupalište između obilja otočića i slapića te u blizini starog mlina, gdje se ljeti možete osvježiti u bistroj Mrežnici, a većinu godine zaigrati tenis, odbojku na pijesku i badminton. U sklopu kampa nalazi se ugostiteljski objekt gdje možete uživati u gastronomskoj ponudi i lokalnim specijalitetima. Nakon odmora u kampu Slapić vožnja se nastavlja preko Belavića do početne točke Duge Rese.

5.3. Biciklistička ruta na području Ozlja

Dužina rute Ozalj iznosi 33 kilometara, visinska razlika je 351 metar, a tip staze je kružna ruta.¹⁸

Slika 7. Biciklistička ruta Ozalj

Izvor : Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr> (17.10.2016.)

Početak rute je u centru Ozlja, gdje se počinje uspinjat prema Starom gradu Ozalj koji pripada prvoj spomeničkoj kategoriji, a neslužbeno je bio hrvatska prijestolnica u 17. stoljeću za vrijeme vladavine bana Petra Zrinskog. U starome gradu Ozalj smješten je Zavičajni muzej gdje se može vidjeti životna priča obitelji Frankopana i Zrinskih te ozaljski kulturni krug. Poseban dio u muzeju posvećen je Slavi Raškaj, ozaljskoj slikarici čiji akvareli predstavljaju najviši domet hrvatskog akvarelnog slikarstva krajem 19. stoljeća. Nakon razgledavanja Starog grada kreće vožnja uz rijeku Kuppu do mjesta Kamanje. U Kamanju se nalazi špilja Vrlovka duga 400m, a turisti mogu razgledati 330m špilje. Nakon prelaska Kupe ulazi se u šumovite predjele Parka prirode Žumberak. Staza je u tome dijelu dosta brdovita, a najdulji uspon je prema mjestu Vivodina. Najljepši panoramski pogled očekuje se na putu do crkve Sv. Križa u Loviću Prekriškom. Prolaskom kroz sela Ferenci i Škaljevica dolazi se u Vrhovac, a nakon Vrhovca spušta se kroz Zajačko Selo na most preko Kupe, dolaskom na most pogled

¹⁸Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/files/file/brochures/cycling-with-soul-hr.pdf> (17.10.2016.)

se zaustavlja na kamenoj zgradi hidroelektrane Munjara koja je sagrađena 1908. godine, te se dolazi na početnu točku u Ozalj.

5.3.1. Ozaljsko- Vivodinska vinska cesta

Posebnost ove rute je što njom prolazi cijela Ozaljsko- Vivodinska vinska cesta duga oko 30 kilometara.¹⁹ Vinske ceste su poseban oblik nuđenja i prodaje poljoprivrednih proizvoda nekog vinorodnog područja, na kojem proizvođači, udruženi pod etiketom vinske ceste, nude svoje specijalitete, a posebice vino. Uz turističku i ugostiteljsku ponudu, sastavni dio vinskih cesta su i posebnosti okoliša i prirodne ljepote kojima cesta prolazi, kao i povijesne i kulturne znamenitosti. Sunčani obronci Vivodine, Lovića i Vrhovca pružaju idealne uvjete za uzgoj vinove loze. Nezaobilazna stanica vinske ceste je Vrhovac, zanimljiv podatak za Vrhovac je da skoro svaka obitelj nosi prezime po zanatu kojim su se nekad bavili (Lončar, Kolar, Tkalac, Bakarić).

Slika 8. Ozaljsko – Vivodinska vinska cesta

Izvor: Turistička zajednica grada Ozlja <http://www.ozalj-tz.hr/index.php?id=2> (17.10.2016.)

Uz prekrasnu prirodu i vinograde vinska cesta nudi i gastronomsku ponudu, odnosno autohtonu domaću hranu. Posjetitelji vinske ceste mogu uživati u vrhunskim vinima po kojima je cijelo područje poznato. Na cestama se nailazi na puno putokaza koji turiste upućuju da skrenu na vinske ceste na kojim je malo prometa pa se može nesmetano uživati u prirodnim ljepotama.

¹⁹ Turistička zajednica grada Ozlja <http://www.ozalj-tz.hr/index.php?id=13> (17.10.2016.)

5.4. Biciklistička ruta na području Slunja

Ukupna dužina rute Slunj iznosi 50 kilometara. Visinska razlika je 201 metar. Tip staze je kružna ruta.²⁰

Slika 9. Biciklistička ruta Slunj

Izvor: Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr> (17.10.2016.)

Ruta počinje u centru grada Slunja kojim prolazi Jozefinska cesta te kreće prema Starom gradu u pravcu sela Popovac. Vozi se asfaltiranom cestom na kojoj je promet vrlo slab. Vožnjom kroz sela približava se granici sa susjednom državom Bosnom i Hercegovinom. Slijedi uspon koji vodi do Starog grada u Podcetin u s prekrasnim pogledom na Cetingrad i susjednu državu. U Cetingradu je nekoliko kafića i trgovina, a može se zastati i pokraj crkve uznesenja Blažene Djevice Marije. Kod mjesta Ponor nalazi se neobična pećina uz rijeku. Na povratku prema Slunju vozi se kroz šume, polja i prekrasnu prirodu, te se prije samog centra dolazi do vodeničarskog naselja Rastoke gdje se od davnina grade mlinice, u kojima se melje

²⁰Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/files/file/brochures/cycling-with-soul-hr.pdf> (17.10.2016.)

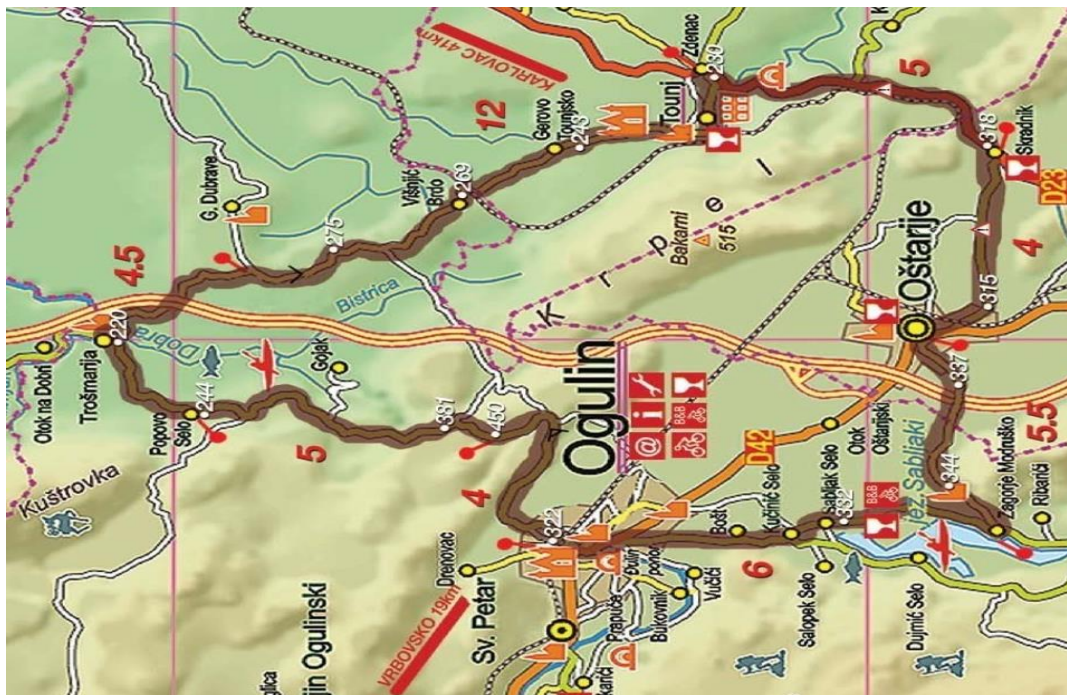
žito. Rastoke su kao naselje 1962. godine uvrštene pod zaštitu Državne uprave za zaštitu kulturne i povijesne baštine. Rastoke su naselje ambijentalne vrijednosti i autentičnog graditeljskog nasljeđa koji po zapisima datira iz 17. stoljeća. Najpoznatiji rastočki slapovi su Buk i Vilina kosa. Danas je u Rastokama tridesetak domaćinstva, a većina se bavi iznajmljivanjem kuća i soba te ugostiteljstvom. U naselju se nalazi nekoliko ugostiteljskih objekata, gdje nakon razgledavanja slapova možete uživati u lokalnim specijalitetima. Nakon Rastoka nastavlja se županijskom cestom prema polaznoj točki Slunju. U neposrednoj blizini grada Slunja nalazi se turistički centar „Mirjana Rastoke“, u sklopu turističkog centra postoji putnička agencija, restoran i hotel. Uz razne adrenalinske programe u ponudi imaju i najam bicikala. Nude i mogućnost kupnje domaćih autohtonih proizvoda Like i Korduna kao što su domaća rakija, med, sirevi, suveniri, rukotvorine i narodne nošnje.²¹

²¹ Mirjana Rastoke <http://www.mirjana-rastoke.com/hr> (17.10.2016.)

5.5. Biciklistička ruta na području Ogulina

Dužina rute Ogulin iznosi 46 kilometara, a visinska razlike je 235 metara. Tip staze je kružna ruta.²²

Slika 10. Biciklistička ruta Ogulin

Izvor: Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr> (17.10.2016.)

Vožnja započinje u centru Ogulina kod Đulina ponora. Đulin ponor dubok je 40 metara. Prema legendi iz 16. stoljeća ponor rijeke Dobre u Ogulinu dobio je ime po mladoj djevojci koja se zvala Đula i zbog nesretne ljubavi bacila u taj ponor. Nakon kratkog uspona može se uživati u panoramskom pogledu na cijeli grad s okolicom i planinu Klek iznad grada. Prolaskom kroz mjesto Trošmarija te pored rijeke Dobre i autoputa, vozi se brežuljkastim predjelima kroz sela do Tounja. Tounj se nalazi na prometnici Jozefini, a poznat je po dvokatnom kamenom mostu preko rijeke Tounjčice koji je građen u dva navrata i jedinstven po svom postanku i obliku. Nastavak staze vodi kroz Ogulinsko polje koje je jedno od većih krških polja u Hrvatskoj. Na povratku, nezaobilazan je Marmontov kameni most u Oštarijama i jezero Sabljaci.

²²Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/files/file/brochures/cycling-with-soul-hr.pdf> (17.10.2016.)

6. ANALIZA I PERSPEKTIVE RAZVOJA CIKLOTURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

U ovom poglavlju analizirati će se sadašnje stanje razvijenosti cikloturizma u Karlovačkoj županiji i napraviti će se analiza turističkog prometa i smještajnih kapaciteta.

6.1. Analiza sadašnjeg stanja razvijenosti cikloturizma u Karlovačkoj županiji

U Karlovačkoj županiji nalazi se 11 cikloturističkih ruta ukupne dužine 661 kilometara.²³ U kontinentalnom dijelu Hrvatske, smještajni, ugostiteljski i servisni sadržaji namijenjeni cikloturistima su razmjerno slabo razvijeni. Karlovačka županija jedna je od najrazvijenijih kontinentalnih županija vezano za cikloturizam. U Karlovačkoj županiji nalazi se veliki broj privatnih iznajmljivača, gotovo na svakoj biciklističkoj ruti može se naći privatni bike&bed smještaj. Na području Karlovačke županije nalazi se relativno mali broj hotela, to su: hotel Carlstadt u samom centru grada, hotel Korana Srakovčić, hotel Europa i hotel Frankopan u Dugoj Resi. Primjetan je velik porast potreba za uslugom biciklističkih servisa, u Karlovcu se nalaze tri, u Dugoj Resi jedan i u Ogulinu također jedan biciklistički servis. Problem je nepostojanje biciklističkih servisa u manjih sredinama. Zadnjih nekoliko godina utvrđen je rast cikloturizma i korištenje bicikla kao sredstva prijevoza i rekreacije te napredak po pitanju uređenja cikloturističke infrastrukture. Glavni problem je slaba uređenost ruta u vezi izgradnje posebnih biciklističkih staza i traka. Brži razvoj cikloturizma osigurava se osposobljavanjem manje prometnih lokalnih cesta, seoskih puteva, riječnih nasipa i napuštenih pruga. Trend rasta cikloturizma podržan je sve izraženijim potrebama turista za aktivnim i zdravim te okolišno odgovornim odmorom. Hrvatska uspješno gradi poziciju jedne od vodećih mediteranskih cikloturističkih destinacija. U Hrvatskoj postoji oko 420 biciklističkih ruta s ukupno 13000 kilometara.²⁴ U cilju je razviti kombinirani proizvod koji povezuje pustolovno-sportski turizam s gastronomijom, kulturom i prirodnim atrakcijama. Iako je Hrvatska relativno dobro premrežena lokalnim i županijskim biciklističkim stazama, od kojih su neke dio međunarodnih biciklističkih ruta, staze nisu dovoljno uređene i označene. Nove investicije

²³Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzgz.hr/hr/sto-raditi-vidjeti/aktivni-odmor/cikloturizam/> (12.11.2016.)

²⁴ Sindikat biciklista <http://sindikاتبiciklista.hr/razvoj-cikloturizma-u-hrvatskoj/> (12.11.2016.)

planirane su za izgradnju i opremanje većeg broja biciklističkih staza, bike parkova u svim djelovima zemlje, a osobito u glavnim turističkim područjima, područjima oko velikih gradova te na područjima gdje se biciklistički promet odvija na cestama s velikim intenzitetom motornog prometa. Prioritetne aktivnosti su nove i postojeće staze opremiti sa adekvatnom turističkom signalizacijom i interpretacijom (npr. putokazi, informacijski punktovi) te uobičajenim pratećim sadržajima (npr. odmorišta, vidikovci, servisi za popravak). Značajan problem je nedovoljna podrška od strane drugih dionika važnih za cikloturizam. To se posebice odnosi na željeznicu koja usprkos dobroj volji i razumnoj cjenovnoj politici raspolaže sa premalo vlakova koji mogu prevoziti bicikle. Međutim, u Hrvatskoj su sve veće promotivne aktivnosti vezane uz prijevoz bicikala, pa je tako u zadnje vrijeme lakše doći biciklom na željenu destinaciju. Cijena prijevoza bicikla Hrvatskom željeznicom je vrlo povoljna i iznosi 15 kuna bez obzira na kilometarsku udaljenost. Prijevoz bicikla zagrebačkim ZET-om je besplatan, ali bicikl se može prevoziti samo autobusima koji voze prema Sljemeni, a prosječna cijena prijevoza bicikla trajektom je oko 30 kuna. Karlovačka županija jedan je od onih koje u zadnje vrijeme mnogo ulaže u razvoj cikloturizma. Uz umrežen sustav bike&bed smještaja, nudi niz atraktivnih biciklističkih ruta koje privlače velik broj turista.

6.2. Analiza turističkog prometa Karlovačke županije

Analiza turističkog prometa Karlovačke županije biti će prikazana kroz dolaske i noćenja domaćih i stranih turista od 2010. do 2015. godine. Također će biti prikazani dolasci i noćenja domaćih i stranih turista u 2015. godini po gradovima Karlovačke županije, te će se analizirati mogućnosti smještajnih kapaciteta kontinentalnih županija.

Tablica 2. Turistički promet Karlovačke županije od 2010. do 2015. godine

GODINA	DOLASCI			NOĆENJA		
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
2010	25 091	138 663	163 754	66 439	215 644	282 083
2011	16 830	148 620	165 450	40 373	228 918	269 291
2012	19 242	167 275	186 517	43 364	260 158	303 522
2013	16 697	179 274	195 971	39 662	284 377	324 039
2014	14 823	193 053	207 876	31 619	299 507	331 126
2015	18 401	226 599	245 000	39 276	356 072	395 348

Izvor: Državni zavod za statistiku <http://www.dzs.hr/> (12.11.2016.)

U tablici su prikazani dolasci i noćenja domaćih i stranih turista od 2010. do 2015. godine. Vidljivo je da je turistički promet svake godine u postepenom porastu. Dolasci 2010. godine iznosili su 163 754, te su postepenim porastom svake godine došli do 245 000 dolazaka u 2015. godini. Noćenja u 2010. godini iznosila su 282 083, a pet godina kasnije 2015. godine 395 348 noćenja.

Tablica 3. Turistički promet 2015.godine po gradovima Karlovačke županije

GRAD	2015. GODINA					
	DOLASCI			NOĆENJA		
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
Karlovac	4 099	24 131	28 230	8 655	31 179	39 834
Duga Resa	2 396	9 265	11 661	5 070	22 493	27 563
Ogulin	2 207	9 341	11 548	6 800	11 177	17 977
Slunj	1 892	26 339	28 231	3 008	33 131	36 139

Izvor: Državni zavod za statistiku <http://www.dzs.hr/> (12.11.2016.)

U tablici su prikazani dolasci i noćenja domaćih i stranih turista u 2015.godini po gradovima u Karlovačkoj županiji. Najveći turistički dolazak ostvaren je u gradu Slunju sa 28 231 turistom. Odmah za gradom Slunjom sa samo jednim turistom manje je grad Karlovac sa 28 230 turista, zatim slijedi Duga Resa sa 11 661 dolaskom, a najmanji broj dolazaka ostvario je grad Ogulin sa 11 584 turista. U ukupnom broju noćenja prednjači grad Karlovac sa 39 834 noćenja, a odmah za njim je grad Slunj sa 36 139, na trećem mjestu je Duga Resa sa 27 563 noćenja, a posljednji je grad Ogulin sa 17 977 noćenja.

Tablica 4. Smještajni kapaciteti kontinentalnih županija

ŽUPANIJA	BROJ POSTELJA		BROJ POSTELJA U HOTELIMA	
	2014	2015	2014	2015
Grad Zagreb	13 146	14 719	7 071	7 375
Karlovačka	6 160	6 941	678	737
Varaždinska	2 350	2 367	784	834
Krapinsko- zagorska	2 157	2 396	1 096	1 214
Osječko-baranjska	1 973	2 034	966	1 052
Međimurska	1 409	1 464	630	630
Zagrebačka	1 379	1 595	309	301
Vukovarsko- srijemska	1 300	1 312	614	629
Sisačko- moslavačka	928	992	238	238
Bjelovarsko-bilogorska	687	749	188	175
Virovitičko-podravska	580	578	102	102
Brodsko-posavska	577	800	256	333
Koprivničko-križevačka	558	591	336	176
Požeško-slavonska	356	407	0	0

Izvor: Ministarstvo turizma Republike Hrvatske <http://www.mint.hr/> (12.11.2016.)

U tablici su prikazani smještajni kapaciteti kontinentalnih županija u 2014. i 2015. godini. Prikazan je ukupan broj postelja, te broj postelja u hotelima. Najveći broj postelja 14 719 ima Grad Zagreb, više od polovice postelja u Gradu Zagrebu odnosi se na hotele, a ostatak je u hostelima i privatnom smještaju. Odmah za Gradom Zagrebom je Karlovačka županija koja je 2014.godine raspolagala sa 6 160 postelja, a u 2015.godini taj broj popeo se je na 6 941 postelju. Karlovačka županija 2015.godine imala je 737 postelja u hotelima, što pokazuje da prevladava privatni smještaj, smještaj u hostelima i kampovima.

6.3.Promocija cikloturizma u Karlovačkoj županiji

Promocija se definira kao svaki oblik komunikacije čija je uloga informiranje i podsjećanje ljudi o proizvodima i uslugama, imidžu, idejama ili društvenoj uključenosti. U promociju cikloturizma na području Karlovačke županije najviše su uključene turističke zajednice gradova, općina i županije na tom području. Njihov cilj je promocija i unapređenje turizma Karlovačke županije te ugostiteljskih objekata i drugih subjekata koji pružaju turističke usluge ili obavljaju druge djelatnosti povezane s turizmom. Također promoviraju turističku ponudu u inozemstvu u koordinaciji s Hrvatskom turističkom zajednicom.

Slika 11. Promocija cikloturizma

Izvor: Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/> (18.10.2016.)

Potencijal razvoja cikloturizma prepoznale su lokalne zajednice, koje se trude što bolje povezati sve sadržaje za cikloturiste, te im na terenu osigurati dobro umrežene rute sa označenim smještajnim kapacitetima. Turistička zajednica Karlovačke županije nudi umrežen sustav bike and bed smještaja, interaktivne karte, te niz atraktivnih biciklističkih ruta koje privlače velik broj turista, koje su opisane u cikloturističkoj brošuri „Cyclingwithsoul“. Cikloturizam je usko povezan sa drugim granama turizma, pa cikloturisti na svojim putovanjima mogu uživati u gastronomiji, vinskim cestama i kulturnom turizmu. S obzirom na dosadašnju razmjerno slabu promociju i prepoznatljivost Hrvatske kao cikloturističke destinacije, zapostavljenost kontinentalnog područja i pre naglašenu sezonalnost poslovanja značajnu priliku predstavljaju aktivnosti Ministarstva turizma na pojačanu promociju posebnih oblika turizma, produljenje turističke sezone i jačanje turizma u unutrašnjosti Hrvatske. To postižu projektom Hrvatska 365, koji predstavlja turizma u Hrvatskoj tijekom cijele godine.²⁵

²⁵Hrvatska turistička zajednica <http://croatia.hr/hr-HR/Sezone/Jesen>(18.10.2016.)

6.4.SWOT analiza

Cilj SWOT analize je objektivno sagledavanje svih relevantnih prednosti i slabosti Karlovačke županije kao cikloturističke destinacije, kao i sagledavanja prilika i prijetnji iz okruženja koje mogu utjecati na budući razvoj. Važnost SWOT analize je u tome što se iz definiranih prednosti, nedostataka i tržišnih prilika dalje razvijaju turistički proizvodi, definira se vizija turističkog razvoja projektnog područja kao i glavni razvojni projekti.

Tablica 5. SWOT analiza

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none">- Povoljan geoprometni položaj- Visoka razina očuvanosti prirodne osnove- Brojne atraktivne biciklističke rute- Velik broj lokalnih cesta s niskim intenzitetom prometa- Razvoj tematskih cesta (vinske ceste)	<ul style="list-style-type: none">- Niska razina uređenosti i obilježenosti turističkih atrakcija- Mali broj posebno uređenih biciklističkih staza- Slaba i neujednačena prometna signalizacija- Niska razina informacija za cikloturiste
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none">- Razvoj turizma u kontinentalnom dijelu Hrvatske- Dizanje kvalitete cikloturističke infrastrukture- Korištenje fondova Europske Unije- Razvoj ponude pratećih sadržaja i aktivnosti za cikloturiste	<ul style="list-style-type: none">- Nedostatak sredstava za financiranje prometne infrastrukture- Jaka konkurencija u susjednim zemljama (Slovenija)- Odlazak obrazovanog kadra u inozemstvo

Izvor: vlastita izrada autora

Prednosti Karlovačke županije u razvoju cikloturizma proizlaze iz značajki prostora, odnosno iz atrakcijske osnove. Očuvana priroda i nezagađen okoliš bitan je čimbenik u razvoju ovog oblika turizma. Ugodna klima u većem dijelu godine, osobito u proljeće i jesen povoljno utječe na razvoj cikloturizma i produljenje turističke sezone, jer su upravo proljeće i jesen

idealna godišnja doba za bicikliranje. U gradu Karlovcu postoji sustav javnih bicikala što je dodatna vrijednost Karlovca kao turističke destinacije. Infrastrukturne prednosti karakterizira povoljan geoprometni položaj i razvijena prometna mreža. Prednost su i brojne atraktivne biciklističke rute. Zbog razmjerno rijetke naseljenosti i mnoštva malih naselja postoji velik broj lokalnih cesta s niskim intenzitetom prometa pogodnih za oblikovanje biciklističkih ruta. Prednost Ozaljskog područja je što posvećuje pozornost razvijanju tematskih cesta to jest vinskih cesta koje su dodatna ponuda na biciklističkim rutama. Infrastrukture slabosti Karlovačke županije i Hrvatske u odnosu na razvijene europske cikloturističke destinacije su vrlo mali broj posebno uređenih biciklističkih staza i traka, te slaba i neujednačena prometna signalizacija. Poveći nedostatak je niska uređenost i obilježnost turističkih atrakcija, nedostatak putokaza i informativnih turističkih znakova, što otežava orijentaciju cikloturista tijekom izleta i ruta u županiji. Prilika za Karlovačku županiju je dodatni razvoj kontinentalnog turizma. Zadnjih godina sve je više raspoloživih sredstava iz EU fondova za projekte vezane uz cikloturizam, dio tih sredstava ulaže se u smještajne kapacitete prilagođene cikloturistima, te u razvoj biciklističke infrastrukture, to su ujedno i najvažnije stavke cikloturistima prilikom odabira destinacije. Prijetnja razvoju cikloturizma na području Karlovačke županije je blizina mnogo uspješnijih destinacija u razvoju cikloturizma kao što su Slovenija i Austrija. Nedostatak kvalitetne radne snage uslijed pada broja stanovnika u ruralnim prostorima i odljev obrazovanog kadra u inozemstvo.

7. ZAKLJUČAK

Cikloturizam spada u rastuće oblike turističkih aktivnosti i predstavlja jedan od turističkih proizvoda s najvećom perspektivom razvoja. Karlovačka županija ima brojne prednosti za razvoj cikloturizma koje proizlaze iz njenog geostrateškog položaja i velikog broja prirodnih i antropogenih resursa. Važnost prirodnih resursa može se vidjeti u samoj definiciji cikloturista koja ga definira kao osobu kojoj je motiv relaksacija i opuštanje, zdrav život i boravak u prirodi. Današnji turisti više ne traže samo odmor, već svoje slobodno vrijeme žele iskoristiti za bavljenje sportom, za rekreaciju, te za doživljaj novih iskustava. Cikloturizam je najbolji način da se istraži kulturno - povijesna baština nekog kraja i uživa u prirodi i gastronomiji tih krajeva. Da bi Karlovačka županija bila konkurentna destinacija cikloturizma mora se ulagati u signalizaciju, staze, karte, brošure i kvalitetne web stranice. Analiza turističkog prometa Karlovačke županije pokazuje da je broj dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista svake godine u porastu. Najviše dolazaka u Karlovačkoj županiji ima grad Slunj sa 28 231 turistom, a odmah za njim je grad Karlovac sa 28 230 turista. U ukupnom broju noćenja prednjači grad Karlovac sa 39 834 noćenja, a za njim je grad Slunj. Od kontinentalnih županija najveće smještajne kapacitete ima Grad Zagreb, a odmah za njim je Karlovačka županija. Cikloturizam je velika prilika za sve zemlje u kojima se razvija, pa tako i za Hrvatsku, u kojoj postoji veliki potencijal ruta koje treba pretvoriti u biciklističko - turističku infrastrukturu. Cikloturizam je značajan za valorizaciju turističkih resursa kontinentalne Hrvatske, produljenje turističke sezone, te za razvoj ruralnih i turističkih manje aktivnih prostora.

LITERATURA

Knjige:

Bilen M., Turizam i prostor, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2006.

Geić S., Menadžment selektivnih oblika turizma, Sveučilište u Splitu, Split, 2011.

Internet stranice:

Academia <https://www.academia.edu/> (18.10.2016.)

Biker <http://www.biker.hr/naslovnica/vijesti/zelimo-li-cikloturizam-ili-ne.html> (31.10.2016.)

Državni zavod za statistiku <http://www.dzs.hr/> (12.11.2016.)

Hrvatska turistička zajednica <http://croatia.hr/hr-HR/Sezone/Jesen> (18.10.2016.)

Ministarstvo turizma Republike Hrvatske „Akcijski plan razvoja cikloturizma“
http://www.mint.hr/UserDocsImages/151014_AP_cikloturizam.pdf (17.10.2016.)

Ministarstvo turizma Republike Hrvatske <http://www.mint.hr/> (12.11.2016.)

Mirjana Rastoke <http://www.mirjana-rastoke.com/hr> (17.10.2016.)

Moj bicikl <http://www.mojbicikl.hr/bike-bed/meniHR.asp?id=e> (17.10.2016.)

Nextbike <http://www.nextbike.hr/hr/zagreb/> (17.10.2016.)

Pinterest www.pinterest.com (31.10.2016.)

Pravilnik o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta
<http://www.propisi.hr/print.php?id=12486> (08.10.2016.)

Pravilnik o biciklističkoj infrastrukturi, Narodne Novine
<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/439893.pdf> (08.10.2016.)

Sindikata biciklista <http://sindikatabiciklista.hr/razvoj-cikloturizma-u-hrvatskoj/> (12.11.2016.)

Sindikata biciklista <http://sindikاتبiciklista.hr/razvoj-cikloturizma-u-hrvatskoj/> (12.11.2016.)

Singletracks www.singletracks.com (17.10.2016.)

Turistička zajednica grada Ozlja <http://www.ozalj-tz.hr/index.php?id=2> (17.10.2016.)

Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr> (17.10.2016.)

Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/files/file/brochures/cycling-with-soul-hr.pdf> (17.10.2016.)

Turistička zajednica Karlovačke županije <http://www.tzkz.hr/hr/sto-raditi-vidjeti/aktivni-odmor/cikloturizam/> (17.10.2016.)

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1. Karlovačka županija.....	3
Slika 2. Stari grad Ozalj.....	8
Slika 3. Cikloturisti.....	12
Slika 4. Bike park.....	16
Slika 5. Biciklistička ruta Karlovac.....	20
Slika 6. Biciklistička ruta Duga Resa.....	21
Slika 7. Biciklistička ruta Ozalj.....	23
Slika 8. Ozaljsko – Vivodinska vinska cesta.....	24
Slika 9. Biciklistička ruta Slunj.....	25
Slika 10. Biciklistička ruta Ogulin.....	27
Slika 11. Promocija cikloturizma.....	33

POPIS TABLICA

Tablica 1. Tržište cikloturista prema osnovnim varijablama.....	13
Tablica 2. Turistički promet Karlovačke županije od 2010. do 2015.godine.....	30
Tablica 3. Turistički promet 2015.godine po gradovima Karlovačke županije.....	31
Tablica 4. Smještajni kapaciteti kontinentalnih županija.....	32
Tablica 5. SWOT analiza.....	34